

København, den 6. december 2019

Bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse).

Justitsministeriet har ved e-mail af 12. november 2019 anmodet om Amnestys eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag. Med lovforslaget lægges der op til en udskydelse af revisionen af logningsreglerne til folketingsåret 2020-21.

Som begrundelse for udskydelsen har Justitsministeriet anført, at man fortsat afventer, at EU-Kommissionen udsteder fælles retningslinjer for, hvordan medlemsstaterne kan fastsætte nationale logningsregler i lyset af Tele2-dommen. Justitsministeriet har videre henvist til, at der verserer sager vedr. logning for EU-Domstolen, hvor den danske regering har gjort gældende, at EU-Domstolen bør genoverveje visse af de udtalelser, som EU-Domstolen afgav i Tele2-dommen. Man ønsker derfor afvente udfaldet af disse sager.

Amnesty International har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Da Folketinget vedtog en ordning med pligtmæssig logning af oplysninger om teletrafik i 2002, bestemte man samtidig, at logningspligten senest i 2006 skulle tages op til revision, idet Justitsministeriet fandt det hensigtsmæssigt, at ordningen blev evalueret nogle år efter dens iværksættelse. Ved løbende lovændringer og varierende begrundelser herfor er denne revision blevet udskudt med over 10 år. Amnesty kan konstatere, at det nu er 8. gang, at

revisionen af logningsreglerne foreslås udskudt.

Amnesty finder det stærkt kritisabelt, at Justitsministeriet igen har valgt at fastholde den konstante udskydelse af en evaluering af en logningsordning, som blev indført for over 17 år siden. Amnesty har gentagne gange kritiseret en logningsordning som den danske, der påfører en generel og uddifferentieret logning af hele befolkningen, for at være et omfattende og alvorligt indgreb i den grundlæggende ret til respekt for privatliv og beskyttelse af personoplysninger, som ikke er begrænset til det strengt nødvendige eller proportionalt. Ligeledes har det siden 2016 stået Justitsministeriet klart, at den danske logningsordning er strid med EU's grundlæggende rettigheder.

Amnesty kan ikke anerkende, at den af Justitsministeriet påberåbte interesse i at afvente EU-Kommissionens fælles retningslinjer er en gyldig grund til at forholde sig passivt i en længere årrække. I 2016 fandt EU-Domstolen i Tele2-dommen meget klart, at logningsregler som de danske, hvor der pålægges en generel og uddifferentieret logning, er ulovlige, idet de er i strid med retten til privatliv og familieliv efter artikel 7, beskyttelse af personoplysninger efter artikel 8 og ytrings- og informationsfriheden efter artikel 11 i EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder. Det svenske teleselskab Tele2

fik således medhold i, at de havde været berettiget til at tilsidesætte logningspåbuddet, der var fastsat i den nationale lovgivning, og nægte at videregive logningsdata til politiet med henvisning til, at det var i strid med menneskerettighederne. De danske teleselskaber har valgt at rette ind efter krav fra den daværende justitsminister om at fortsætte logning og afvente et nyt lovforslag fra Justitsministeriet på området.

Amnesty stiller sig stærkt kritisk over for, at man på bekostning af borgeres ret til privatliv og databeskyttelse, i Danmark vælger at forsætte logningspligten, indtil EU-Kommissionen udsteder fælles retningslinjer.

Amnesty kan heller ikke anerkende argumentet om, at det er væsentligt for Justitsministeriet at afvente verserende sager ved EU-Domstolen for at se, om EU-Domstolen skulle vælge at revidere sin praksis på logning. I lovforslaget på side 11 henvises der til notater til afgivelse af indlæg i de verserende sager. Fra notaterne fremgår det bl.a. at, "Det er overordnet regeringens opfattelse, at EU-Domstolen skal opfordres til at genoverveje visse af de udtalelser, som Domstolen afgav i Tele2-dommen. Det bør i den forbindelse fremhæves, at loggede oplysninger udgør et centralt og effektivt redskab for politiet og PET, som i forhold til efterforskning og strafforfølgning af alvorlig kriminalitet og terror er af afgørende betydning. Der bør efter regeringens opfattelse argumenteres bl.a. på den baggrund for, at EU-retten ikke er til hinder for en generel og uddifferentieret logningsforpligtelse, hvis formål bl.a. er at sikre den personlige og nationale sikkerhed."¹

¹ Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-520/18, Ordre des barreaux

Der er efter Amnestys opfattelse ikke noget, som tyder på, at EU-Domstolen vil ændre sin retsopfattelse, som den kom til udtryk i Tele2-dommen og den tidligere Digital Rights Ireland dom. Den logningslovgivning, som EU-Domstolen underkendte i Tele2-dommen, havde bl.a. også til formål at beskytte den nationale sikkerhed. Samtidig blev det i retssagen bl.a. anført af den svenske regering, at den generelle og uddifferentierede logning var nødvendig med hensyn til alvorlig kriminalitetsbekæmpelse. Uagtet disse argumenter, fastholdt EU-Domstolen, at generel og uddifferentieret logning strider mod EU's grundlæggende rettigheder.

Amnesty vil i den forbindelse gerne understrege, at hvis en logningspligt skal være i overensstemmelse med menneskeretten og EU-retten, så må lovgiver kunne demonstrere, at indgrebet ikke bare er egnet til alvorlig kriminalitets- og terrorbekæmpelse, men også nødvendigt og proportionalt til at opnå dette formål. Det vil sige, at det både er egnet og det mindst indgribende middel til at opnå dette mål. Amnesty bemærker, at Justitsministeriet ikke har kunnet redegøre fyldestgørende for, at en generel og uddifferentieret logning kan opfylde disse krav.

Amnesty finder, at det i stedet er på høje tid, at Danmark efterlever EU-Domstolens dom og straks ophæver de nuværende logningsregler.

Skulle man imidlertid finde at en revision af de danske regler bør afvente udkast til fælles regler fra EU-Kommissionen, finder Amnesty, at det ville være ønskeligt, om den danske regering i stedet for at forholde sig passivt, påbegyndte arbejdet for en målrettet

francophones et germanophone m.fl., s. 3, <https://www.ft.dk/samling/20181/alm-del/EUU/bilag/172/1979102.pdf>

logningsordning i overensstemmelse med menneskeretten og EU-retten. Imens man afventer EU-Kommissionen, kunne Justitsministeriet med fordel undersøge den nuværende praksis, se på forholdet mellem de mange millioner indgreb i borgernes privatliv på den ene side og logningens betydning for kriminalitetsbekæmpelsen i Danmark på den anden - og arbejde på et udkast til nye regler.

Amnesty International